

ISTORIA DOMENIULUI TEHNIC ÎN ROMÂNIA
Tomul 4

INGINERI ROMÂNI
DICTIONAR
ENCICLOPEDIC

Vol. IV

Editura Mega
2020

*Acest volum a apărut cu sprijinul
Firmei Tehnoprest*

Inițiatorul seriei:

Acad. Gleb DRĂGAN

Colectivul de coordonare a seriei:

Acad. Dorel BANABIC,

Secția de Științe Tehnice a Academiei Române;

acad. Mihail-Viorel BĂDESCU,

Secția de Științe Tehnice a Academiei Române;

dr. Dorina N. RUSU, (istorie),

membu corespondent al Academiei Române;

dr. Valentin MARIN,

CRIFST al Academiei Române, (indice general).

Acest volum a fost coordonat de:

acad. Mihail-Viorel BĂDESCU, Secția de Științe Tehnice a Academiei Române;

dr. Valentin MARIN, CRIFST al Academiei Române.

Redactor:

Simina Baumgarten

Coperta și DTP:

Francisc Baja

© Autorii, 2020

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DRĂGAN, GLEB

Ingineri români: dicționar enciclopedic / Gleb Drăgan. – Ed. a 2-a. – Cluj-

Napoca: Mega, 2016-2020

4 vol.

ISBN 978-606-543-724-1

Vol. 4. – 2020. – Conține bibliografie. – Index. – ISBN 978-606-020-282-0

62(498):929

EDITURA MEGA | www.edituramega.ro

e-mail: mega@edituramega.ro

CUPRINS

AUTORI.....	7
CUVÂNT ÎNAINTE LA VOLUMUL IV.....	9
ABREVIERI.....	13
INGINERI ROMÂNI. DICȚIONAR A-Z.....	17
LISTA PERSONALITĂȚILOR PREZENTATE ÎN VOLUMELE I-IV.....	347
BIBLIOGRAFIE.....	371
INDICE GENERAL.....	381

AUTORI

G.A., George Arghir, prof. dr. ing., membru de onoare al Academiei de Științe Tehnice din România

V.B., Mihail-Viorel BĂDESCU, acad. prof. dr. ing. (energetică; surse regenerabile)

Gh.M., Gheorghe MANOLEA, prof. dr. ing.

V.M., Valentin MARIN, col. (r.), dr. (istorie)

R.M., Romulus MINEA,

A.M., Anton MURARU.col. (r.), dr. ing.

N.R., Nicolae ROTAR, dr. ing. (inginerie mecanică)

D.N.R., Dorina N. RUSU, dr. (istorie), membru corespondent al Academiei Române

Ș.S., Ștefania STOLERIU, inginer

I.Ș., Ion ȘTEFAN, sociolog

M.T., Maria TRANDAFIR, profesor

A.V., Andrei VASILESCU, prof. dr. ing.

D.I.V., Dănuț-Ionel VĂIREANU, prof. dr. ing.

V.V.V., Victor – Viorel VĂTĂMANU, dr. ing.

CUVÂNT ÎNAINTE LA VOLUMUL IV

În perioada actuală, marcată de profunde transformări sociale și economice, societatea are nevoie de repere profesionale, morale și spirituale. Volumul de față vine în întâmpinarea acestei nevoi. Inginerii au contribuit esențial la transformarea României dintr-o țară eminentemente agrară (la sfârșitul secolului al XIX-lea) într-una industrială (la începutul secolului al XXI-lea).

În volumul de față sunt incluși un număr de 104 ingineri, membri ai Academiei Române. Putem spune că acest volum este dedicat inginerilor români care sunt sau au fost membri ai acestui înalt for de consacrare științifică și culturală al țării. Împreună cu ceilalți membri, incluși în volumele anterioare, este prezentat complet aportul comunității ingineresti în Academia Română. Parcurgerea biografiei acestora mi-a oferit ocazia de a revedea istoria ingineriei în Academia Română. Este o istorie fascinantă, făcută de oameni excepționali din punct de vedere profesional și cu un înalt spirit patriotic, mulți dintre ei fiind implicați activ în viața socială și politică a României.

Primul inginer a fost ales în Academia Română în anul 1870. Acesta a fost Petrache Poenaru, personalitate complexă, spirit enciclopedic, remarcabil inginer, inventator și matematician. La scurt timp, în anul 1871, i-a urmat un inginer agronom, și anume Ion Ionescu de la Brad. În primii ani, inginerii au activat în Secția Științifică, alături de matematicieni, fizicieni, chimiști, medici, biologi, geologi. Odată cu creșterea rolului științelor exacte pe plan mondial, și implicit în România, Secția Științifică dobândește o însemnătate din ce în ce mai mare și o consolidare continuă, inclusiv prin alegerea în rândul ei a unor ingineri eminenți, în special constructori și agronomi. Astfel, în anul 1892 a fost ales membru al Academiei Anghel Saligny, unul din cei mai mari ingineri pe care i-a avut România, iar în anul 1901, Gheorghe Lahovary. Până în anul 1948, ponderea inginerilor în Academie a fost redusă, numărul total al acestora fiind 18, reprezentând un procent de sub 4% din numărul total al membrilor Academiei. Câteva nume de referință ale unor ingineri care au

fost primiți în Academie până în anul 1948 au fost: Nicolae Vasilescu-Karpen – electrotehnician și fizician (1923), Gheorghe Ionescu-Șișești – agronom, (1925), Elie Radu – constructor (1926), Dionisie Ghermani – inginer mecanic, (1945), Traian Vuia – inventator (1946). Evoluția societății românești impunea o nouă structură a Academiei Române, adaptată la realitățile vremii. Prima propunere de formare a unei secții de Științe Tehnice în cadrul Academiei Române a fost făcută de Dimitrie Gusti în anul 1941, propunere amânată din cauza războiului. Abia în anul 1948, odată cu reorganizarea Academiei Române de către noul regim politic instaurat în România, se înființează o secție de Științe Tehnice și Agricole. Noua structură a Academiei, transformată de regimul comunist în Academia Republicii Populare Române, cuprindea șase secții împărțite la rândul lor în 25 subsecții. După anul 1948, ponderea inginerilor a crescut semnificativ, autoritățile comuniste punând accent pe științele exacte și aplicate în detrimentul științelor sociale. Astfel, în anul 1948 au fost primiți un număr de 8 membri corespondenți, iar 3 membri au fost titularizați. Aceasta primire masivă a inginerilor în Academie a avut scopul de a se forma o secție de Științe Tehnice de sine stătătoare, lucru care s-a întâmplat în anul 1955. Un an de grație pentru Secția de Științe Tehnice a fost anul 1963, când au fost primiți 15 membri corespondenți, iar 7 membri au fost titularizați. Noii membri acopereau domenii de specialitate recent apărute (automatica, electronica etc.) sau cu tradiție în România (mecanica, aviația etc.). Secția de Științe Tehnice cuprindea astfel personalitățile de prim rang ale ingineriei românești, precum: Elie Carafoli, Ștefan Bălan, Remus Răduleț, Radu Voinea, Gheorghe Buzdugan, Ioan Anton, Aurel Beleş, Gheorghe Cartianu, George Bărănescu, Ștefan Nădășan, Corneliu Penescu, Nicolae Tipei și alții. Într-o încercare de recuperare a inginerilor din diaspora în anul 1965, respectiv 1970, sunt aleși membri titulari doi inventatori celebri pe plan mondial, George Constantinescu și Henri Coandă. Astfel, prin alegerea celor doi inventatori, alături de Traian Vuia (ales membru de onoare în anul 1946) și Aurel Vlaicu (ales membru post mortem în anul 1948), Academia Română recuperează gloriile aripilor românești. Un al doilea val de primiri în Secția de Științe Tehnice se realizează abia după Revoluția din 1989, când, în doi ani succesivi (1990 și 1991), au fost primiți 13 noi membri și au fost titularizați un număr de 8 membri. În momentul de față, secția cuprinde 4 membri titulari, 7 membri corespondenți și 7 membri de onoare (3 din țară și 4 din străinătate). De-a lungul celor peste 150 de ani de existență a Academiei, un număr de 160 ingineri au pășit pragul acesteia, provenind din domenii diferite: 104 sunt ingineri mecanici, electrotehnicieni, constructori, electroniști, fizicieni, de calculatoare etc.; 30 sunt ingineri agronomi și silvici; 16 sunt ingineri chimiști; 7 ingineri geologi și geofizicieni. Cu toate că ponderea lor numerică în

numărul total al membrilor Academiei de-a lungul timpului a fost de numai 13%, inginerii au avut un rol important în devenirea instituției de la Societatea Literară Română din 1866 la Academia Română de astăzi. Pentru a ilustra acest lucru mă voi referi la Președinții Academiei Române. Din cei 45 de președinți ai Academiei, aleși de-a lungul existenței sale, un număr de 8 au fost ingineri (15,5%), începând cu Anghel Saligny, continuând cu Cristofor Simionescu, Ioan Anton, Radu Voinea, Mihai Drăgănescu, Virgiliu Niculae Constantinescu, Ionel Valentin Vlad și Cristian Hera. Este de remarcat faptul că din ultimii 11 președinți 7 au fost ingineri, ceea ce reflectă tendințele actuale din societatea românească. Ponderea inginerilor în Academia Română este astăzi de 17%. Este mult, este puțin? Reflectă acest procent evoluția societății românești și tendințele globale de „tehnificare” și „computerizare”? Este corelat acest procent cu acela al ponderii inginerilor în societate și cu contribuția acestora la dezvoltarea societății? Vorbind strict cantitativ, din anul 1871 și până în prezent au fost formați în România peste 900.000 de ingineri, aceștia formând cea mai numeroasă comunitate profesională cu pregătire superioară. Evident că răspunsurile la întrebările de mai sus sunt diferite, în funcție de zona din care vin. Dar, de oriunde ar veni, această parte a inteligenței creatoare românești, cu atâtea performanțe admirabile, merită elogiul celor care se străduiesc în zilele noastre să le consolideze și să le sporească.

Acad. Dorel BANABIC,
Președinte al Secției de Științe Tehnice a Academiei Române